

li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av Jordbruksverket skrivelser angående antalet regionala djurförsöksetiska nämnder

LI2023/01806

Linköpings universitet (LiU) har beretts tillfälle att yttra sig över Jordbruksverkets skrivelser angående antalet regionala djurförsöksetiska nämnder och lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

Att dra ner antalet regionala djurförsöksetiska nämnder för att förbättra den ekonomiska situationen hos Jordbruksverket anser vi idag inte är väl genomtänkt eller utrett och därför bör förslaget avslås.

Sammanfattningsvis har LiU följande synpunkter på remissen:

Detta har gjorts tidigare

Att dra ner antalet regionala djurförsöksetiska nämnder har tidigare gjorts och trots detta och kostnadshöjningar för ansökningar så går ekonomin fortfarande inte ihop för Jordbruksverket.

Större ansökningar

De höjda kostnaderna för ansökningar har gjorts med ett hopp om att ansökningarna ska bli färre och lätta ledamöternas arbetsbörda. Även om ansökningarna har blivit färre, har de ansökningar som kommit in blivit mer komplicerade och mer omfattande och arbetsbördan har med det inte blivit bättre för ledamöterna, utan snarare tvärtom. Drar man ner på en nämnd eller fler, kommer nämnderna som är kvar att få en mycket högre arbetsbörda än vad de redan har idag och då kan fler sammanträden behöva tillsättas vilket blir en extra kostnad för Jordbruksverket att hantera.

Jävsituationer

Skrivelsen belyser att jävsituationer kan uppstå på grund av den regionala fördelningen och lokala tillsättning av ledamöter som är idag. Även om det kan tillkomma jäv i vissa fall så har det inte varit något större problem i Linköpings etiska nämnd, trots jäviga situationer har det ändå varit ett beslutande antal ledamöter på mötena. Jäv upplevs i dagsläget inte som ett problem ur ett geografiskt perspektiv (att folk inom samma geografiska område ingår i samma nämnd), utan är ett problem kopplat till att det kan vara känsligt för en forskare att ifrågasätta andra forskares arbete som kommer kvarstå. Man kommer alltså inte ifrån jäv-problematiken med att ha en annan geografisk fördelning i nämnderna.

Risk för försämrad djurvälstånd

I Linköpings djurförsöksetiska nämnd brukar även veterinären vid Linköpings universitet delta (obetalt) när ansökningar ses över kopplade till Linköpings universitet. Detta är väldigt uppskattat hos ledamöterna och ger nämnden en ökad trygghet i beslut och/eller eventuella villkor som tas. Som veterinär är det svårt att göra bedömningar av ansökningar från andra verksamheter än sin egen och det finns därmed ingen anledning att lokal veterinär är med i nämnden om inga lokala ansökningar bedöms. Nämnden frågar ofta om råd och kan inte veterinären komma med dessa (på grund av att inte vara insatt i forskningen och förutsättningar som råder i verksamheten) kan det få avsevärd påverkan på djurvälståndet. En ändring av nämnder kräver att nytt arbetssätt där veterinärens expertis inte försvinner.

Konsekvensanalys

En konsekvensanalys bör utföras för att utreda om det ens är görbart att dra ner nämndens antal utifrån de antal ansökningar som varit de senaste 5 åren och utifrån vetskapen att ansökningarna numera är mer omfattande och komplicerade än tidigare. Att endast tänka på att dra ner antalet nämnder utifrån ett ekonomiskt perspektiv är inte rimligt. Ledamöternas arbetsbörda, ansökningarnas omfattning och annat relevant behöver beaktas. Får ledamöterna mer att göra, under samma korta tid de har idag, med de antal sammanträden som finns idag, kommer kvalitén på granskningen av ansökningarna att påverkas, flera ansökningar riskeras att bordläggas på grund av tidsbrist och det kommer ta längre tid för ansökningarna att godkännas. Tillit till nämndernas beslut och arbete kan riskera att drabbas. Innan förslag som att dra ner antalet regionala djurförsöksetiska nämnder läggs fram bör man se över utvecklingsområden så som:

- Digitalisering: Att även få delta digitalt på möten är både tidseffektivt för ledamöterna och kostnadseffektivt för Jordbruksverket då resekostnaderna går ner. Effektivisera detta mer, se över lämpliga digitala verktyg för bättre och effektivare möten. I Linköpings nämnd kan man idag delta via telefon. Det skulle fungera bra om ordförande/sekreterare aktivt kan stänga av ledamöters mikrofoner för att det inte ska uppstå störande ljud eller rundgång, men ett digitalt verktyg vore att föredra.

- Ett alternativ till att minska antalet nämnder kan vara att se över antalet ledamöter i varje nämnd. Går det att dra ner på antalet ledamöter?
- För att öka harmonisering och likriktning (i stället för att dra ner antalet nämnder) kan man bjuda in berörd veterinär till nämndernas möten och hålla gemensamma diskussionsmöten för att skapa en enighet i de beslut som fattas för liknande ansökningar.

Anna-Carin Hagström